

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2015

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: Έρευνα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ- Φεβρουαρίου 2015 - Εξαμηνιαία αποτύπωση οικονομικού κλίματος στις μικρές επιχειρήσεις (0-49 άτομα προσωπικό οι οποίες αποτελούν το 99,6% των ελληνικών επιχειρήσεων)

Η εύθραυστη αισιοδοξία των μικρών επιχειρήσεων για ένα καλύτερο μέλλον (προϊόν του εκλογικού αποτελέσματος) συναντά την αγωνία για την επόμενη ημέρα της ελληνικής οικονομίας και την ανάγκη επίσπευσης εφαρμογής πολιτικών και ρυθμίσεων που θα βγάλουν τις επιχειρήσεις από το επενδυτικό τέλμα και το φαύλο κύκλο υπερχρέωσης. Αυτό είναι το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει από την έρευνα οικονομικού κλίματος του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ για το β' εξάμηνο του 2014 και προσδοκιών για το α' εξάμηνο του 2015.

Όμως, ενώ εμφανίζεται να αποκλιμακώνεται η αρνητική δυναμική προσδοκιών που είχε αναπτυχθεί τα προηγούμενα χρόνια, το πόσο θα διαρκέσει αυτή κατάσταση συναρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη βούληση και τη δυνατότητα της νέας κυβέρνησης να εφαρμόσει πολιτικές και να εισάγει μέτρα που θα δώσουν ώθηση στην πραγματική οικονομία, την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις, τη ρευστότητα, την απασχόληση. Είναι σαφές ότι οι επιχειρήσεις παραμένουν ιδιαίτερα επιφυλακτικές ως προς τις οικονομικές προοπτικές τους, με δεδομένο ότι 2 κυριότερα ζητήματα που τους απασχολούν, η ρευστότητα και το επενδυτικό περιβάλλον όχι μόνο δεν έχουν αντιμετωπιστεί μέχρι σήμερα, αλλά ούτε και υπάρχει στον ορίζοντα κάποια συγκεκριμένη προοπτική σε επίπεδο οικονομικής συγκυρίας και οικονομικής πολιτικής. Αυτή η ανασφάλεια τροφοδοτεί σε μεγάλο βαθμό τις χαμηλές επιδόσεις στους δείκτες απασχόλησης.

Η κυβέρνηση καλείται μέσα σε ένα ενθαρρυντικό αλλά ρευστό περιβάλλον να σχεδιάσει και να εφαρμόσει ταχύτατα ρεαλιστικές λύσεις που απαντούν στις σημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μικρές επιχειρήσεις.

Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ που έγινε σε συνεργασία με την εταιρεία MARC AE σε πανελλαδικό δείγμα 1009 πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων (0-49 άτομα προσωπικό), στο διάστημα 17 έως 26 Φεβρουαρίου 2015 έχουν ως εξής:

A. ΓΕΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- 1) Τα μετρήσιμα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων (τζίρος, ζήτηση, παραγγελίες, ρευστότητα) εμφανίζονται να διατηρούν μια «απόσταση» από την αισιοδοξία οπτική των γενικών προσδοκιών (βλέπετε σημεία A4 και A5) και της ψυχολογίας που καταγράφεται στην παρούσα συγκυρία. Οι περισσότερες επιχειρήσεις καταγράφουν αρνητικές επιδόσεις σε όλους τους δείκτες. Μόλις 1 στις 4 επιχειρήσεις παρουσίασε κέρδη τη χρήση που μας πέρασε, ενώ το 37,3% κατέγραψε ζημίες. Οι επιχειρήσεις με υψηλό κύκλο εργασιών και περισσότερο προσωπικό (>5 ατόμων) σημειώνουν καλύτερες επιδόσεις σε όλα τα μεγέθη.
- 2) **Στα υπόλοιπα μεγέθη, πάνω από τις μισές επιχειρήσεις διαπιστώνουν και σε αυτό το εξάμηνο μείωση του τζίρου (53,2%), της ζήτησης(55,2%), των παραγγελιών (58,9%).**

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ εκτιμάται **ότι η συνολική πτώση στο τζίρο την τελευταία χρονιά άγγιξε το 13% (Φεβρουάριος 2014- Φεβρουάριος 2015)**. Η συνολική πτώση του τζίρου από την έναρξη της κρίσης αγγίζει το **77 %**. Ο κλάδος του εμπορίου εμφανίζει τις περισσότερες απώλειες.

- 3) Περισσότερο ανησυχητικά είναι τα ευρήματα σχετικά με τους δείκτες ρευστότητας και επένδυσης, αφού το 62,4% των επιχειρήσεων δήλωσε επιδείνωση στο δείκτη ρευστότητας, ενώ μόλις το 12,1% προχώρησε σε επενδύσεις. Σε αυτές τις κατηγορίες το συγκριτικό πλεονέκτημα φαίνεται να το διατηρούν οι επιχειρήσεις μικρής ηλικίας (έως 5 ετών), με υψηλό τζίρο και με προσωπικό > 5 ατόμων.
- 4) Το γεγονός ότι η ελληνική οικονομία τείνει οριακά σε ένα θετικότερο μονοπάτι οικονομικής πολιτικής και μακροοικονομικών επιδόσεων, αποτυπώνεται στις τάσεις του οικονομικού κλίματος. Η διαφορά αρνητικών-θετικών αποτιμήσεων μειώνεται στο -50,2 (από -54,0 στην προηγούμενη έρευνα και -85,5 τον Ιούλιο του 2012), ενώ ενδείξεις σταθεροποίησης δείχνουν 1 στις 3 επιχειρήσεις.
- 5) Περισσότερο ενθαρρυντική (τουλάχιστο την περίοδο που διεξήχθη η έρευνα, Φεβρουάριος 2015) είναι η εικόνα που αποτυπώνεται στις προσδοκίες των επιχειρήσεων για το επόμενο εξάμηνο, όπου σε όλους τους δείκτες παρατηρείται σημαντική βελτίωση του ισοζυγίου θετικών – αρνητικών προσδοκιών. Συγκεκριμένα μόλις 3 στις 10 επιχειρήσεις (31,4% από 56,1% στην έρευνα Ιουλίου 2014) προβάλλουν αρνητικές προσδοκίες για το επόμενο εξάμηνο, ενώ για 1 στις 4 οι προοπτικές εμφανίζονται να είναι βελτιούμενες. Για τους δείκτες κύκλου εργασιών και ζήτησης ο λόγος αρνητικών-θετικών προσδοκιών είναι 3:2, ενώ για τους δείκτες ρευστότητας, παραγγελιών και επένδυσης ο λόγος προσεγγίζει το 2:1.

B. ΛΟΥΚΕΤΑ- ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- 1) Σε σύγκριση με το Ιούλιο του 2014, οι αρνητικές προβλέψεις εξαμήνου των επιχειρήσεων υποχωρούν σημαντικά. Ωστόσο, 1 στις 3 επιχειρήσεις δηλώνει ότι διατρέχει σημαντικό κίνδυνο κλεισίματος. Μάλιστα, το 3% του συνόλου των επιχειρήσεων τοποθετούν το ενδεχόμενο διακοπής λειτουργίας μέσα στο επόμενο τρίμηνο. Αυτό σημαίνει ότι τα λουκέτα για το επόμενο εξάμηνο θα προσεγγίσουν τις **8,500**.
- 2) Ο κίνδυνος λουκέτου είναι σημαντικά αυξημένος (>50%) για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (έως 1 άτομο προσωπικό και με τζίρο έως 50χιλ) και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο λεκανοπέδιο.

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ- ΟΦΕΙΛΕΣ

- 1) Αναμφίβολα, το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις μέσα στο 2014 **είναι η παγιωμένη αδυναμία τους να ξεφύγουν από την παγίδα των πολύ υψηλών φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων**. Συγκεκριμένα, το 38,1% των επιχειρήσεων έχει καθυστερημένες οφειλές προς τον ΟΑΕΕ (το κύριο ασφαλιστικό ταμείο των επαγγελματιών), και το 31,9% προς την εφορία (σταθερά αυξημένο). Είναι χαρακτηριστικό ότι πάνω από το 20% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι δεν θα ανταποκριθεί στις φορολογικές υποχρεώσεις του 2015.
- 2) Στις άλλες κατηγορίες οφειλών προς το δημόσιο, ¼ επιχειρήσεις έχουν καθυστερημένες οφειλές προς τις ΔΕΚΟ, ενώ περιορίστηκαν σημαντικά οι καθυστερημένες πληρωμές προς το ΙΚΑ (13%).
- 3) Στις κατηγορίες οφειλών προς τον ιδιωτικό τομέα, παρατηρείται μια ύφεση του φαινομένου υπερχρέωσης. Εντούτοις, συνεχίζουν να διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές: το 23,8% των επιχειρήσεων σε προμηθευτές, το 17,9% σε ενοίκια, το 15,7% σε δόσεις δανείων.

- 4) Σχετικά περιορισμένη είναι η χρήση της προηγούμενης ρύθμισης των 72-100 δόσεων για οφειλές στην εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία, καθώς μόλις 1 στους 3 επιτηδευματίες που έχει καθυστερημένες πληρωμές έχει κάνει αίτηση υπαγωγής, ενώ 1 στους 3 σκέφτονται να κάνουν. Είναι προφανές ότι η νέα ρύθμιση των 100 δόσεων για τις ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές που ψηφίστηκε πρόσφατα θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις, **δε συμβαίνει όμως το ίδιο για τη ρύθμιση των ασφαλιστικών οφειλών όπου το πλαίσιο παραμένει ασφυκτικό και δεν θα επιτρέψει την ταυτόχρονη εξυπηρέτηση τρεχουσών εισφορών και παλαιότερων χρεών.**

Δ. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

- 1) Τα ευρήματα σχετικά με τις τάσεις απασχόλησης ακολουθούν τη συντηρητική συμπεριφορά και τις επιφυλάξεις που έχουν οι επιχειρήσεις για τις μελλοντικές επενδυτικές τους προοπτικές. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, εκτιμάται ότι στο προηγούμενο εξάμηνο (β' εξάμηνο 2014) οι απώλειες θέσεων απασχόλησης στις ΜΜΕ ανήλθαν στις 40,000.
- 2) Στο επόμενο εξάμηνο, αναμένεται ο λόγος απολύσεων-προσλήψεων να είναι 1:1,1 (ενώ το Φεβρουάριο του 2014 αυτός ο λόγος ήταν 1:1,6), γεγονός που δεν προοικονιάζει την άμεση αποκλιμάκωση της ανεργίας και σηματοδοτεί την ανάγκη λήψης δράσεων για την αύξηση της απασχόλησης.
- 3) Δεδομένου μάλιστα ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, **8,500 επιχειρήσεις** (σημείο Β1) θα κλείσουν το επόμενο εξάμηνο, αυτό σημαίνει ότι υπάρχει κίνδυνος απώλειας 20,000 θέσεων συνολικής απασχόλησης (**εργοδότες, αυτοαπασχολούμενοι, μισθωτοί**). Με βάση τη σημερινή οικονομική πραγματικότητα, οι καθαρές ροές απασχόλησης δεν αναμένεται να μεταβληθούν σημαντικά στο επόμενο εξάμηνο.
- 4) Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις σχετικά με την καταβολή των μισθών, το ωράριο και τη μορφή απασχόλησης συνεχίζονται χωρίς να παρέχονται εξωγενείς λύσεις. Το 44,4% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι αντιμετωπίζει δυσκολίες στην καταβολή των μισθών. Το γεγονός μάλιστα ότι οι τάσεις επιλογής των ευέλικτων μορφών απασχόλησης παγιώνονται σε ποσοστά άνω του 40% (διευρύνθηκε οριακά στο 43%) αναδεικνύουν ότι προτεραιότητα της νέας κυβέρνησης πρέπει να είναι η παρέμβαση στο πεδίο της πραγματικής οικονομίας (επενδύσεις, σταθερό φορολογικό σύστημα), και όχι επί των ονομαστικών μεγεθών.

Ε. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- 1) Για ακόμη μια χρονιά, **τα αποτελέσματα από το άνοιγμα των καταστημάτων τις Κυριακές, ήταν πενιχρά και απογοητευτικά**, παρά τη σχετική σταθεροποίηση της αγοράς. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, μόλις το 4% των επιχειρήσεων σημείωσε αύξηση του κύκλου εργασιών συνεπεία της κυριακάτικης λειτουργίας. 7 στις 10 επιχειρήσεις είναι επί της αρχής αντίθετες στο άνοιγμα των καταστημάτων την ημέρα της Κυριακής. Οι αποσπασματικές παρεμβάσεις που μεταβάλλουν απροσανατόλιστα το οικονομικό περιβάλλον δε βοηθούν την επιχειρηματική δραστηριότητα.
- 2) Σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση της μικρής επιχειρηματικότητας θεωρείται από τις ΜμΕ η δημιουργία μιας τράπεζας μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς το 73% αξιολογεί ως σημαντική την εν λόγω παρέμβαση. Το 33,1% θεωρεί ότι πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της νέας κυβέρνησης η άμεση εφαρμογή αυτής της εξαγγελίας, ενώ το 40,3% αξιολογεί το μέτρο ως πολύ σημαντικό. Τα σημαντικά προβλήματα ρευστότητας και η ανυπαρξία εργαλείων για δράσεις μικροχρηματοδότησης στοχευμένες στις ανάγκες των ελληνικών ΜμΕ προσδιορίζουν και το σημαντικό βαθμό αποδοχής αυτού του μέτρου.

ΣΤ. ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ- ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- 1) Αναφορικά με την αποτύπωση του πολιτικού κλίματος, η νέα κυβέρνηση φαίνεται να χαίρει της εμπιστοσύνης των μικρών επιχειρήσεων (το 44,1% είναι περισσότερο αισιόδοξο για την πορεία της

επιχείρησης). Το παραπάνω συναρτάται ασφαλώς με τη δυνατότητα της κυβέρνησης να κάνει παρεμβάσεις στο εσωτερικό που θα οδηγήσουν σε αναπτυξιακή τροχιά και στο διεθνές περιβάλλον να οδηγήσει τη χώρα σε ένα «έντιμο συμβιβασμό» με τους εταίρους. Το 57,3% άλλωστε θεωρεί ότι αυτή θα πρέπει να είναι η διαπραγματευτική τακτική της κυβέρνησης.

- 2) Από τα σημαντικότερα και πιο επείγοντα προβλήματα που καλείται να λύσει άμεσα η νέα κυβέρνηση είναι η μείωση της υψηλής φορολογίας, η ρύθμιση των ασφαλιστικών και φορολογικών οφειλών, καθώς και η διαχείριση της πολιτικής πιστώσεων (αναχρηματοδότηση- ρύθμιση παλαιών δανείων, πρόσβαση σε ρευστότητα).

** Η έρευνα που παρουσιάζεται είναι η **πρώτη** για το 2015 που διεξάγει το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ σε συνεργασία με την εταιρία MARC AE σε εξαμηνιαία βάση από τον Μάιο του 2009. Έγινε σε πανελλαδικό δείγμα **1009** πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων (0-49 άτομα προσωπικό), στο διάστημα 17 έως 26 Φεβρουαρίου 2015 και έχει ως βασικό στόχο την **αποτύπωση του οικονομικού κλίματος** στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, στους κλάδους της **μεταποίησης, του εμπορίου και των υπηρεσιών, που αποτελούν το 99,6% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα**. Τα ευρήματα αυτής της έρευνας μπορούν να συγκριθούν με τα αντίστοιχα των προηγούμενων ερευνών (Μάιος 2009 – Ιούλιος 2014). **Οι έρευνες αυτές αποτελούν το μοναδικό εργαλείο, σε πανελλαδικό επίπεδο, για την καταγραφή της κατάστασης και της πορείας του μεγαλύτερου τμήματος της πραγματικής οικονομίας στην Ελλάδα.***

*Όπως και στις προηγούμενες έρευνες, έτσι και τώρα, υπάρχει μια σαφής καταγραφή των τάσεων του οικονομικού κλίματος καθώς και η **παρακολούθηση** των βασικών δεικτών λειτουργίας των μικρών επιχειρήσεων κατά το 2^ο εξάμηνο του 2014, ενώ παράλληλα επιχειρείται οικονομική **πρόβλεψη** για το 1^ο εξάμηνο του 2015.*

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

• ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 2^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2014

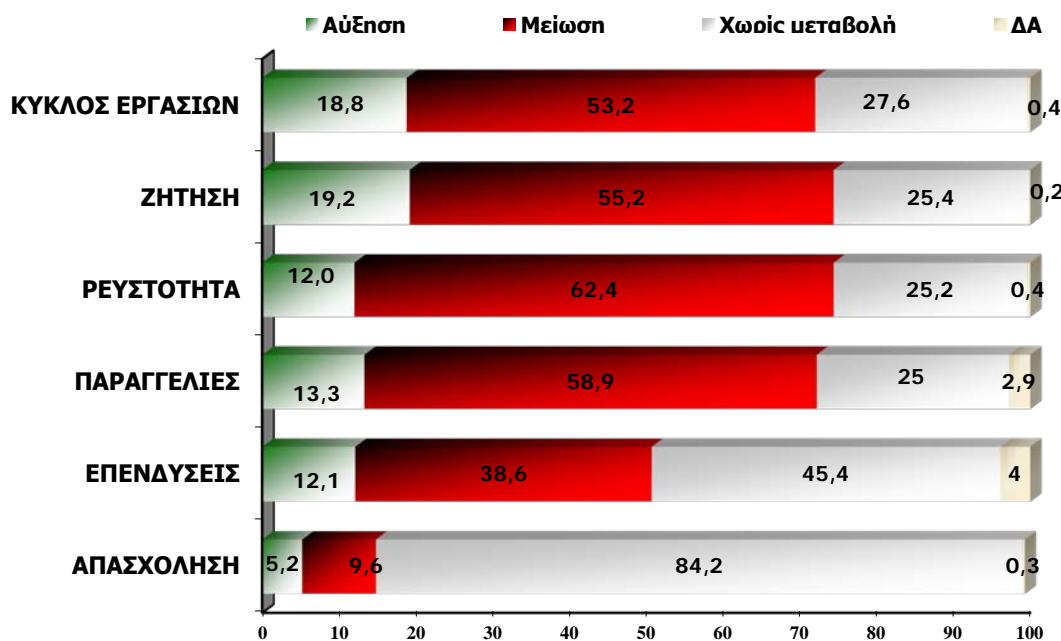
Συνολικά, η αποτίμηση του β' εξαμήνου 2014 εξακολουθεί να είναι αρνητική για όλους τους δείκτες, αν και εμφανίζονται γενικές τάσεις αποκλιμάκωσης. Το 58,6% των επιχειρήσεων καταγράφει επιδείνωση της γενικής οικονομικής τους κατάστασης. Μόλις 1 στις 4 επιχειρήσεις κατέγραψαν κέρδη στην επιχειρηματική δραστηριότητα της προηγούμενης χρήσης. Σε χειρότερη κατάσταση βρίσκονται οι πολύ μικρές επιχειρήσεις (οι αρνητικές αποτιμήσεις ανέρχονται στο 70,4%) και οι επιχειρήσεις του κλάδου του εμπορίου (αρνητικές αποτιμήσεις για το 63,1%). Στα επί μέρους μεγέθη των επιχειρήσεων, **επιδείνωση** σημειώνεται:

- στον κύκλο εργασιών για το **53,2%** των επιχειρήσεων
- στη ζήτηση για το **55,2%**
- στη ρευστότητα το **62,4%**
- στις παραγγελίες το **58,9%**
- στις επενδύσεις: αύξηση καταγράφει το **12,1%**, μείωση το **38,6%** και στασιμότητα το **45,4%**

Ο μέσος όρος μείωσης του κύκλου εργασιών ανήλθε στο 12,55%, μικρότερος από το 20% της αντίστοιχης μείωσης που καταγράφηκε στο προηγούμενο εξάμηνο. **Σωρευτικά στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις η συνολική μείωση από την έναρξη της κρίσης και μετά αγγίζει μεσοσταθμικά το 77%** (το οποίο επιβεβαιώνεται και από την πρόσφατες έρευνες της ΕΤΕ). Ευνοϊκότερη είναι η συγκυρία για τις επιχειρήσεις με μεγαλύτερο κύκλο εργασιών και περισσότερο προσωπικό, καθώς το ισοζύγιο θετικών-αρνητικών αποτιμήσεων είναι σχεδόν ουδέτερο.

Από τα στοιχεία αποτίμησης του β' εξαμήνου προκύπτει μια μικρή αποκλιμάκωση της αρνητικής τροχιάς που είχε ξεκινήσει από το 2010. Συνολικά, τα μετρήσιμα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων τα οποία καταγράφουν και τη μικρότερη αποκλιμάκωση, παραμένουν σε αρνητική τροχιά. Η μειωμένη ρευστότητα και η περιορισμένη επενδυτική δραστηριότητα είναι έκφραση των κινδύνων που διατρέχουν οι επιχειρήσεις. Πρόκειται για μια εύθραυστη σταθεροποίηση, με σημείο αφετηρίας το προηγούμενο εξάμηνο, η οποία αναζητά το κατάλληλο μίγμα οικονομικής πολιτικής για να μετασχηματιστεί σε ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών και βελτίωση της οικονομικής πραγματικότητας.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

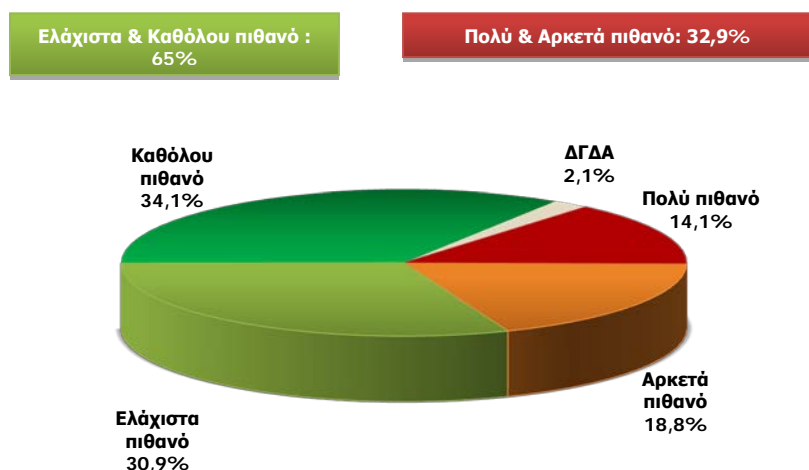

• ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- 1) Το ποσοστό των μικρών επιχειρήσεων, που θεωρούν πολύ ή αρκετά πιθανό το ενδεχόμενο να έχουν το επόμενο διάστημα σοβαρό πρόβλημα λειτουργίας, σε βαθμό που θα κινδυνεύσουν να κλείσουν μειώνεται, αλλά παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Μια στις 3 επιχειρήσεις θεωρεί ως πολύ πιθανό τον κίνδυνο λουκέτου (έναντι 47,8% στην αντίστοιχη έρευνα Ιουλίου 2014). Επισημαίνεται ότι το Μάιο του 2009 ο αντίστοιχος δείκτης ήταν 11,7% (διαγράμματα 2 & 3).
- 2) Άμεσο κίνδυνο κλεισίματος το επόμενο εξάμηνο αντιμετωπίζει περίπου το 8,5% των μικρών επιχειρήσεων. Αυτό μεταφράζεται ότι σε απόλυτα μεγέθη 51,000 μικρές επιχειρήσεις βρίσκονται στο «κόκκινο». **Εκτιμάται ότι η μείωση επιχειρήσεων το επόμενο εξάμηνο θα είναι 8,500 και θα αφορά κυρίως τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.**
- 3) Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το συντηρητικό σενάριο του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ τα πιθανά λουκέτα επιχειρήσεων, που βρίσκονται στο «κόκκινο» **συνεπάγονται κίνδυνο απώλειας 20,000 θέσεων συνολικής απασχόλησης (εργοδότες, αυτοαπασχολούμενοι, μισθωτοί).**

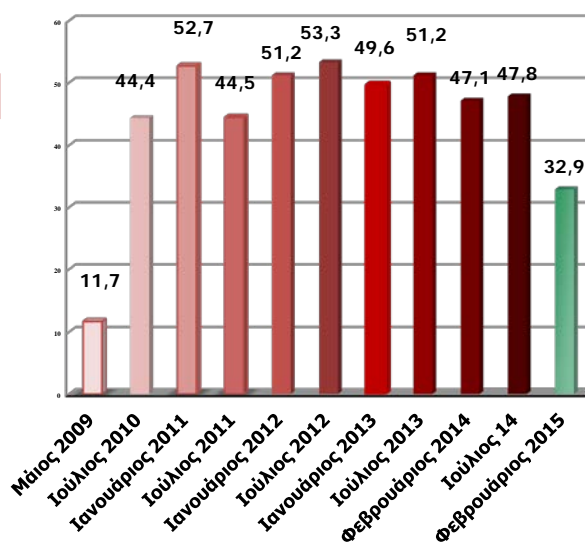
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Θεωρείτε πιθανό ή όχι το ενδεχόμενο η επιχείρησή σας να έχει σοβαρό πρόβλημα λειτουργίας το επόμενο διάστημα σε βαθμό που θα κινδυνεύει να κλείσει;

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

Φόβος για ενδεχόμενο κλείσιμο της επιχείρησης Συγκριτικό Γράφημα

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 1ο ΕΞΑΜΗΝΟ 2015

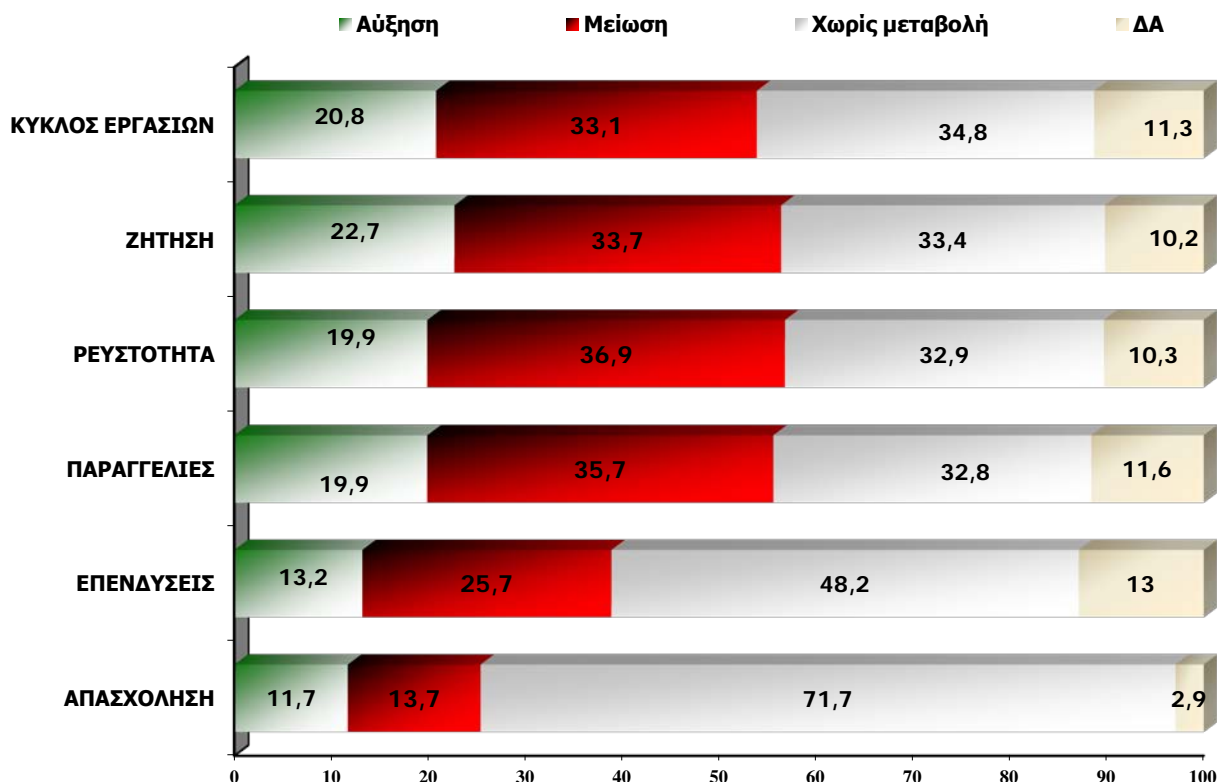
Οι προβλέψεις σχετικά με την πορεία των επιχειρήσεων το επόμενο εξάμηνο αποτυπώνουν - σε όλους τους οικονομικούς δείκτες- ένα κλίμα αισιοδοξίας που συνοδεύεται από την πραγματική αγωνία για την επόμενη ημέρα της ελληνικής οικονομίας και για το οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται οι μικρές επιχειρήσεις. Οι επιχειρηματικές προσδοκίες για το πρώτο εξάμηνο του 2015 παραμένουν αρνητικές, ωστόσο η αποκλιμάκωση είναι σημαντική (-7,2% έναντι -44,8% στη μέτρηση του Ιουλίου 2014 και -44,4% στην προηγούμενη μέτρηση Φεβρουαρίου 2014). Τούτο αντανάκλα εν μέρει το θετικό κλίμα που προέκυψε από τη νέα πολιτική πραγματικότητα, αλλά και τις προσδοκίες για σημαντικές μεταρρυθμιστικές τομές και επίλυση των σοβαρών προβλημάτων υπερχρέωσης και έλλειψης ρευστότητας.

Ωστόσο, σε όλους τους δείκτες οικονομικών προσδοκιών καταγράφονται αρνητικές επιδόσεις και απαισιοδοξία για πάνω από 1 στις 3 επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι ο βαθμός απαισιοδοξίας είναι μεγαλύτερος στις πολύ μικρές επιχειρήσεις του δείγματος.

Στους ειδικότερους δείκτες, το ισοζύγιο θετικών- αρνητικών προσδοκιών που προβλέπεται για το επόμενο εξάμηνο είναι:

- στον κύκλο εργασιών, -12,3 από -39,0 στο προηγούμενο εξάμηνο
- στη ζήτηση το -11,0 από -38,3 στο προηγούμενο εξάμηνο
- στη ρευστότητα -17,0 από -42,2 στο προηγούμενο εξάμηνο
- στις παραγγελίες -15,8 από -41,2
- στις επενδύσεις: αύξηση προβλέπει το 13,2%, μείωση το 25,7% και σταθεροποίηση το 48,2%

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

• ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΜΙΣΘΟΙ

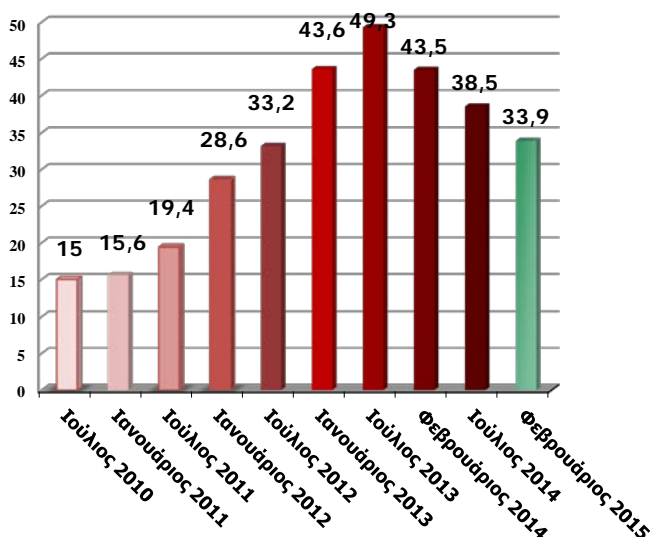
- Παρά τη μεγαλύτερη αισιοδοξία που διέπει τις επιχειρήσεις για το οικονομικό τους μέλλον, αρνητικά παραμένουν τα στοιχεία που αφορούν την απασχόληση. Οι επιπτώσεις της κρίσης στην απασχόληση είναι προφανείς. Μείωση προσωπικού κατά το τελευταίο εξάμηνο ανέφερε το 9,6% των επιχειρήσεων ενώ αύξηση ανέφερε το 5,2%.
- Σε απόλυτα μεγέθη η απώλεια θέσεων συνολικής απασχόλησης στις μικρές επιχειρήσεις κατά το 2^ο εξάμηνο του 2014 ανέρχεται στα 40,000 άτομα, στοιχείο που επιβεβαιώνεται από τις έρευνες της ΕΛΣΤΑΤ (μηνιαία στοιχεία απασχόλησης, επίσημα στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, Ιούνιος-Δεκέμβριος 2014) και την πρόβλεψη του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ από την έρευνα κλίματος, Ιουλίου 2014. Η οριακή μείωση της ανεργίας (26,1%) δυστυχώς δεν οφείλεται σε αύξηση των θέσεων απασχόλησης, αλλά κυρίως σε αύξηση ροών πληθυσμού προς το μη ενεργό πληθυσμό. Παράλληλα, ο απόλυτος αριθμός ανέργων αυξήθηκε το τελευταίο εξάμηνο (μηνιαία στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ).
- Τα ευρήματα από τις στατιστικές προβολές του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ για το επόμενο εξάμηνο είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά, καθώς διατηρείται σχεδόν αμετάβλητο το ισοζύγιο προσλήψεων-απολύσεων, άρα και οι προοπτικές μείωσης της ανεργίας είναι περιορισμένες. Για κάθε 1 επιχείρηση που προσλαμβάνει στον ιδιωτικό τομέα αντιστοιχούν περίπου 1,1 επιχειρήσεις που απολύουν (στην προηγούμενη έρευνα της αντίστοιχης περιόδου του 2014 ήταν 1:1,6, Φεβρουάριος 2014). Εάν επαληθευτούν οι εκτιμήσεις του

ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ τότε **υπάρχει κίνδυνος απώλειας 20,000 θέσεων συνολικής απασχόλησης** (εργοδότες, αυτοαπασχολούμενοι, μισθωτοί) στο επόμενο εξάμηνο. Για το πρώτο εξάμηνο του 2015, η καθαρή ροή απασχόλησης αναμένεται να μη μεταβληθεί σημαντικά.

- Ένα σημαντικό στοιχείο που προκύπτει **επαναληπτικά στην έρευνα κλίματος είναι η σταθερή δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην έγκαιρη καταβολή των μισθών**. Το 44,4% των επιχειρήσεων παρουσιάζει αυτό το πρόβλημα αδιαλείπτως. Το 33,9% των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι έχουν μειώσει τις αποδοχές των υπαλλήλων στο προηγούμενο εξάμηνο (διάγραμμα 5).
- Παράλληλα, παγιώνεται σε υψηλά ποσοστά (43%) το καθεστώς εφαρμογής ευέλικτων μορφών απασχόλησης. Μάλιστα, το 17,8% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι είναι πολύ πιθανό να μειώσει μισθούς ή ώρες εργασίας στο επόμενο εξάμηνο. Δεδομένης της έλλειψης προοπτικής για αύξηση της ζήτησης και των επενδύσεων, η πρακτική αυτή αποτελεί το έσχατο καταφύγιο μείωσης λειτουργικού κόστους και το μοναδικό εργαλείο το οποίο είναι ελέγξιμο από τις ΜΜΕ. Η επιχειρηματική αναδιάρθρωση στη μορφή αυτή περιλαμβάνει μια βίαιη αναπροσαρμογή μισθών και κερδών της μικρομεσαίας επιχείρησης με μοναδικό στόχο την επιβίωση της επιχείρησης.

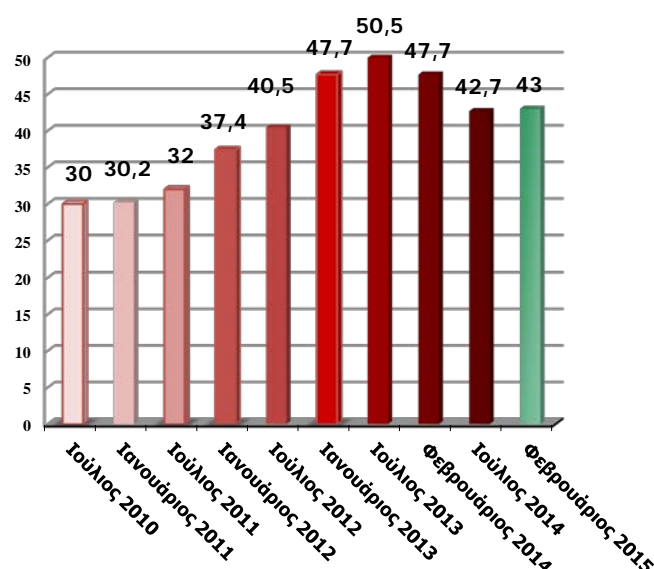
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

Έχουν αναγκαστεί να μειώσουν τις αποδοχές κάποιων υπαλλήλων
-Βάση: Όσοι απασχολούν αμειβόμενο προσωπικό -

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

Έχουν αναγκαστεί έστω και περιστασιακά να μειώσουν ώρες ή ημέρες εργασίας σε κάποιους υπαλλήλους
-Βάση: Όσοι απασχολούν αμειβόμενο προσωπικό -

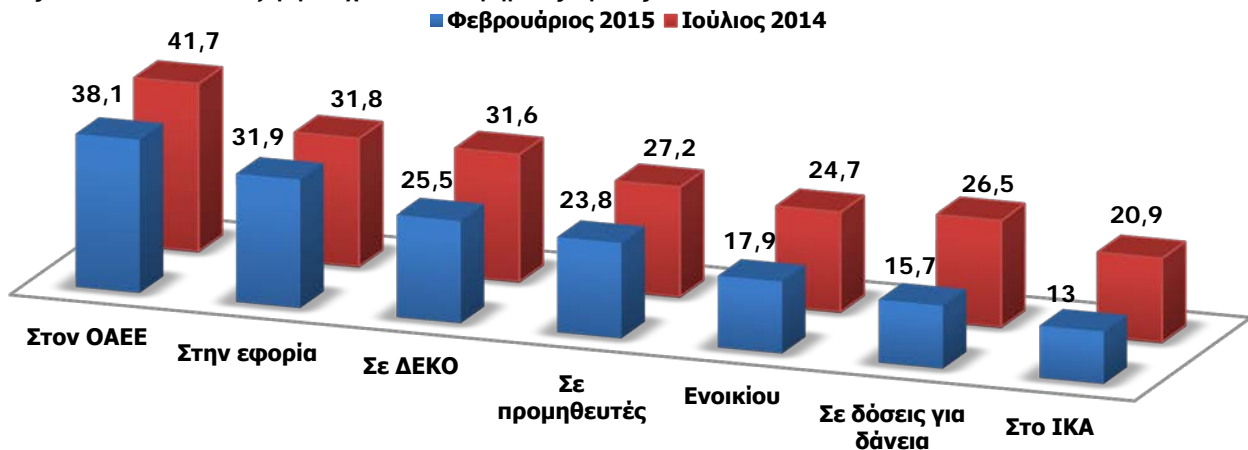
• ΟΦΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- Αναμφίβολα, το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις μέσα στο 2014 είναι η παγιωμένη αδυναμία τους να ξεφύγουν από την παγίδα των πολύ υψηλών φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων.
- **Το μεγαλύτερο μέρος των καθυστερημένων οφειλών των επιχειρήσεων αφορά τις ασφαλιστικές οφειλές προς** το κύριο ασφαλιστικό ταμείο των επαγγελματιών, τον **ΟΑΕΕ (38,1%, διάγραμμα 7)**. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία του οργανισμού έχει αυξηθεί κατά 50% την τελευταία διετία ο αριθμός των οφειλετών στην κατηγορία με χρέη >20,000 (150,000 οφειλέτες).
- Σταθερά αυξητική τάση παρουσιάζει ο αριθμός των οφειλετών με ληξιπρόθεσμες φορολογικές υποχρεώσεις (31,9%). Είναι χαρακτηριστικό ότι πάνω από το 20% των επιχειρήσεων εκτιμούν ότι δεν θα ανταποκριθούν στις φορολογικές υποχρεώσεις του 2015.
- Οι οφειλές προς τις ΔΕΚΟ ανέρχονται στο 25,5%, προς τις τράπεζες στο 15,7% και στο ΙΚΑ το 13%. 1 στις 4 επιχειρήσεις έχει καθυστερούμενες οφειλές σε προμηθευτές και το 17,9% σε ενοίκια. Στις κατηγορίες οφειλών προς τον ιδιωτικό τομέα, παρατηρείται ύφεση του φαινομένου υπερχρέωσης, λόγω έγκαιρης ενδεχομένως προσαρμογής της αγοράς στις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας. Ανάλογη συμπεριφορά πρέπει να επιδειχθεί και από μέρους του δημόσιου τομέα.

- Σχετικά περιορισμένη είναι η χρήση της προηγούμενης ρύθμισης των 72-100 δόσεων για οφειλές στην εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία, καθώς μόλις 1 στους 3 επιτηδευματίες που έχει καθυστερημένες πληρωμές έχει κάνει αίτηση υπαγωγής, ενώ 1 στους 3 σκέφτονται να κάνουν. Είναι προφανές ότι η νέα ρύθμιση των 100 δόσεων για τις ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές που ψηφίστηκε πρόσφατα θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις, δε συμβαίνει όμως το ίδιο για τη ρύθμιση των ασφαλιστικών οφειλών όπου το πλαίσιο παραμένει ασφικτικό και δεν θα επιτρέψει την ταυτόχρονη εξυπηρέτηση τρεχουσών εισφορών και παλαιότερων χρεών. Παράλληλα, παραμένουν σε εκκρεμότητα η ρύθμιση των δημοτικών τελών/ φόρων και ο συμψηφισμός οφειλών. **Η διευθέτηση των οφειλών προς και από το δημόσιο πρέπει να αποτελέσει την βασική ενχώρια προτεραιότητα της νέας κυβέρνησης.**

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7- ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ

Εσείς, κατά το τελευταίο εξάμηνο έχετε καθυστερημένες οφειλές...

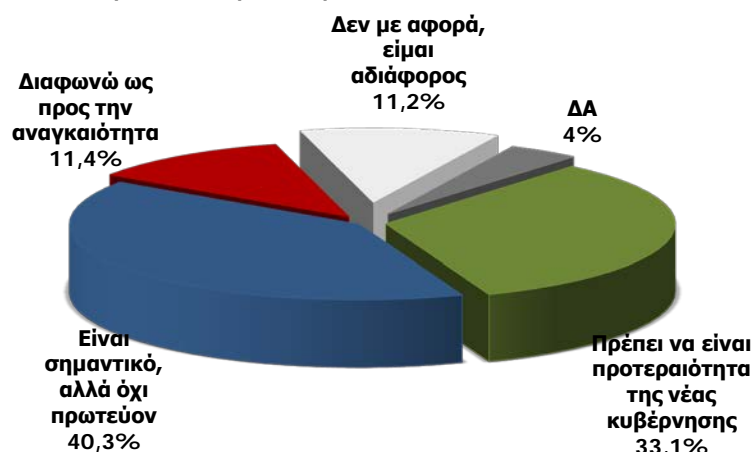

• **ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜμΕ**

- Ένα διαχρονικό δομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις είναι η περιορισμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση και σε κατάλληλα εργαλεία εξεύρεσης πιστώσεων για την επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Το φαινόμενο έχει αποκτήσει ειδικά χαρακτηριστικά στην περίπτωση της ελληνικής οικονομίας και ιδιαίτερα όσον αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η ΓΣΕΒΕΕ έχει καταθέσει ολοκληρωμένη πρόταση για τη δημιουργία μιας συνεργατικής αναπτυξιακής τράπεζας που θα καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, οι επιχειρήσεις φαίνεται να αξιολογούν την εν λόγω πρόταση ως πολύ σημαντική. Συγκεκριμένα, το 73,4% των επιχειρήσεων τη θεωρεί πολύ σημαντική πρωτοβουλία. Μάλιστα το 33,1% των επιχειρήσεων πιστεύει ότι πρέπει να αποτελέσει πολιτική προτεραιότητα της νέας κυβέρνησης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

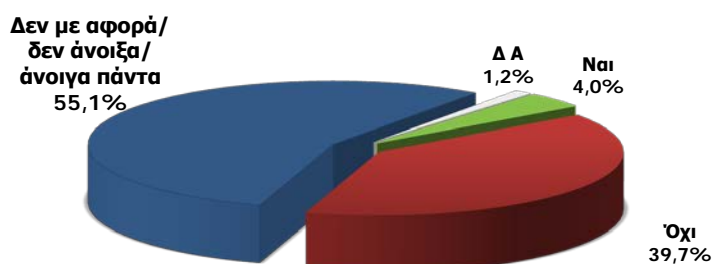
Η ΓΣΕΒΕΕ έχει εκφράσει ότι πρέπει να δημιουργηθεί μια τράπεζα μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών αναγκών των ΜμΕ. Θεωρείτε ότι:

- Για ακόμη μια χρονιά, τα αποτελέσματα από το άνοιγμα των καταστημάτων τις Κυριακές, ήταν πενιχρά και απογοητευτικά, παρά τη σχετική σταθεροποίηση της αγοράς. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, μόλις το 4% των επιχειρήσεων σημείωσε αύξηση του κύκλου εργασιών συνεπεία της κυριακάτικης λειτουργίας. 7 στις 10 επιχειρήσεις είναι επί της αρχής αντίθετες στο άνοιγμα των καταστημάτων την ημέρα της Κυριακής. Είναι σαφές ότι η βελτίωση των όρων λειτουργίας της αγοράς περνά μέσα από την ομαλοποίηση της κοινωνικής ζωής, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στον αστικό ιστό και τις οργανωμένες παρεμβάσεις στο ιστορικό κέντρο των πόλεων. Οι αποσπασματικές παρεμβάσεις που μεταβάλλουν απροσανατόλιστα το οικονομικό περιβάλλον δε βοηθούν την επιχειρηματική δραστηριότητα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9- ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Το άνοιγμα των καταστημάτων κατά τη διάρκεια των τεσσάρων Κυριακών (μες στο χειμώνα) έχει συμβάλει στην αύξηση του τζίρου σας ή όχι;

• ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Αναφορικά με την αποτύπωση του πολιτικού κλίματος, η νέα κυβέρνηση φαίνεται να χαιρεί της εμπιστοσύνης των μικρών επιχειρήσεων (το 44,1% είναι περισσότερο αισιόδοξοι για την πορεία της επιχείρησης). Το παραπάνω συναρτάται ασφαλώς με τη δυνατότητα της κυβέρνησης να κάνει παρεμβάσεις στο εσωτερικό που θα οδηγήσουν σε αναπτυξιακή τροχιά και στο διεθνές περιβάλλον σε κινήσεις που θα καταλήξουν σε έναν παραγωγικό «έντιμο συμβιβασμό» με τους εταίρους. Το 57,3% άλλωστε θεωρεί ότι αυτή θα πρέπει να είναι η διαπραγματευτική τακτική της κυβέρνησης.
- Από τα σημαντικότερα και πιο επείγοντα προβλήματα που καλείται να λύσει άμεσα η νέα κυβέρνηση είναι η μείωση της υψηλής φορολογίας, η ρύθμιση των ασφαλιστικών και φορολογικών οφειλών, καθώς και η διαχείριση της πολιτικής πιστώσεων (αναχρηματοδότηση- ρύθμιση παλαιών δανείων, πρόσβαση σε ρευστότητα).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10- ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ποιο θεωρείτε το πιο επείγον και σημαντικό μέτρο προτεραιότητα που πρέπει να λάβει η νέα κυβέρνηση σχετικά με τις μικρές επιχειρήσεις ;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (Φεβρουάριος 2015) ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Τα παρακάτω νούμερα αναφέρονται σε ποσοστά επί του συνόλου των ερωτηθέντων επιχειρηματιών

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

		ΦΕΒ. 2015	ΙΟΥΛ. 2014	ΦΕΒ. 2014	ΙΟΥΛ. 2013	ΙΑΝ. 2013	ΙΟΥΛ. 2012	ΙΑΝ. 2012	ΙΟΥΛ. 2011	ΙΑΝ. 2011	ΙΟΥΛ. 2010	ΦΕΒ. 2010
ΤΖΙΡΟΣ	*Μείωση	53,2	64,3	66,6	75,8	81,1	85	82,5	80,0	80,2	77,8	70,7
	**Θα μειωθεί περισσότερο	33,1	54,1	53,8	67,3	63,0	62,3	78,6	64,7	70,0	65,6	53,2
ΖΗΤΗΣΗ	*Μείωση	55,2	64,4	66	74,6	78,7	83,1	82,0	77,9	78,3	77,0	71,1
	**Θα μειωθεί περισσότερο	33,7	54,6	52,4	66,9	62,4	63,1	76,5	62,8	70,5	63,8	52,2
ΦΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	*Μείωση	62,4	72,8	76,3	81,7	85,0	86,5	85,9	82,6	84,3	79,0	74,7
	**Θα μειωθεί περισσότερο	36,9	56,5	56,2	69,8	66,5	64,7	79,9	64,7	74,3	66,9	55,5
<hr/>												
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ	*Μείωση	58,9	67,8	71,2	77,8	83,3	85,4	83,5	79,6	79,5	76,1	70,1
	**Θα μειωθεί περισσότερο	35,7	54,6	54,6	68,0	63,8	64,3	77,3	63,8	70,8	64,4	54,1
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	*Μείωση	38,6	34,8	45,9	35,3	47,0	37,4	37,6	41,5	45,3	52,3	40,7
	**Θα μειωθεί περισσότερο	25,7	31,0	39	34,1	41,5	33,1	40,5	34,6	43,2	47,5	33,6
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	*Μείωση	9,6	8,6	13	12,3	16,6	18,7	20,1	20,4	24,1	21,9	21,1
	**Θα μειωθεί περισσότερο	13,7	10,9	12,4	16,5	13,1	13,8	16,4	17,6	18,3	21,2	15,3

* Καταγεγραμμένη μείωση προηγούμενου εξαμήνου

** Προβλεπόμενη μείωση για το επόμενο εξάμηνο